HÅKAN OCH SARA GUSTAFSSON

SAMRÅDSUNDERLAG

Tillståndsansökan för Brändekvarn, Mörrumsån

30 950 **Malmö 2026-10-27**

Göran Olsgatan 1, 211 22 Malmö. Telefon 046 - 20 17 00. E-post info@fvt.se.

SAMRÅDSUNDERLAG

Tillståndsansökan för Brändekvarn, Mörrumsån

Uppdrag

Uppdragsnamn:	Brändekvarn
Uppdragsnummer:	30 950

Kund

Kund:	Håkan och Sara Gustafsson
Kundens kontaktperson:	Håkan och Sara Gustafsson

Konsult

FVT (Fullständigt företagsnamn: Fiskevårdsteknik i Sverige AB)
Göran Olsgatan 1, 211 22 Malmö

Uppdragsledare:	Viktor Hebrand
Kontaktuppgifter	E-post: viktor.hebrand@fvt.se
	Tel: 0707-915680
Författare:	Viktor Hebrand och Ellinor Dooley
Granskning:	Viktor Hebrand

Innehåll

1 Inledning 5

2 Administrativa uppgifter 7

3 Nuvarande förhållanden 8

3.1 Lokalisering 8
3.2 Höjdsystem 8
3.3 Befintlig anläggning 9
3.4 Historik 14
3.5 Tillstånd 18
3.6 Planförhållanden 20
3.7 Fastighetsförhållanden 20
3.8 Hydrologi 20
3.9 Skyddsområden 22
3.10 Riksintressen 22
3.11 Strandskydd 22
3.12 Miljökvalitetsnormer och ekologisk status 22
3.13 Kulturmiljö 23
3.14 Fornlämningar 24
3.15 Fisk 25

4 Sökt verksamhet 26

4.1 Miljöanpassning 26
4.2 Förstahandsalternativ 27
4.3 Andrahandsalternativ 27

5 Miljökonsekvenser 28

5.1 Nollalternativ och jämförelsealternativ. 28
5.2 Påverkan på miljökvalitetsnorm 28
5.3 Påverkan på fisk och fiskvandring 29
5.4 Påverkan på hydrologi och vattenstånd 30
5.5 Påverkan på kulturmiljö 32
5.6 Påverkan på energiproduktion 32
5.7 Påverkan på områdesskydd 33

6 Betydande miljöpåverkan 35

7 Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen 36

8 Sammanfattning 37

9 Referenser 39

Bilagor

Bilaga 01 – Nuvarande förhållanden, översikt söder, skala 1:3000
Bilaga 02 – Nuvarande förhållanden, översikt norr, skala 1:3000
Bilaga 03 – Nuvarande förhållanden, planvy, skala 1:250
Bilaga 04 – Nuvarande förhållanden, planvy, skala 1:100
Bilaga 05 – Nuvarande förhållanden, flodutskov, skala -

** samtliga skalangivelser avser utskrift på pappersformat A3*

1 Inledning

Brändekvarn är belägen vid Hjortsbergaån i Alvesta kommun, Kronobergs län. Hjortsbergaån ingår i Mörrumsåns avrinningsområde och mynnar i sjön Salen.

Vid Brändekvarn har vattenkraften nyttjats under flera hundra år för kvarn- och sågverksamhet och sedermera för elproduktion. Kvarnverksamheten är dokumenterad åtminstone sedan 1784 och kring sekelskiftet 1900 byggdes anläggningen om för elproduktion. Den bevarade kulturmiljön omfattar kvarn- och sågbyggnader med maskineri, mjölnarbostad och dammanläggning.

Brändekvarn är inte anmäld till den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Under 2024 inledde Länsstyrelsen i Kronobergs län ett tillsynsärende avseende vattenverksamheten. Länsstyrelsen bedömde att verksamheten saknade erforderligt tillstånd och beslutade den 10 september 2024 att förelägga verksamhetsutövarna att omedelbart upphöra med turbindriften och släppa tillrinningen förbi anläggningen. Verksamhetsutövarna förelades även att inom 18 månader efter att beslutet vunnit laga kraft ansöka om tillstånd för fortsatt vattenkraftsproduktion och vattenreglering, alternativt utrivning av anläggningen.

Föreläggandet överklagades till mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt (mål M 5190-24). Genom dom den 10 juni 2025 upphävde domstolen förbudet mot turbindrift och kravet på att släppa tillrinningen förbi anläggningen. Domstolen konstaterade att det kan finnas äldre rättigheter vid Brändekvarn som är att jämställa med tillstånd enligt miljöbalken, men att dessa rättigheters omfattning behöver prövas inom ramen för ett ansökningsmål. Domstolen ändrade därför föreläggandet så att verksamhetsutövarna även gavs möjlighet att ansöka om omprövning för moderna miljövillkor med stöd av äldre rättigheter. Kravet på att inkomma med ansökan inom 18 månader efter lagakraftvunnet avgörande kvarstår.

Verksamhetsutövarna avser nu att ansöka om tillstånd för fortsatt vattenkraftsproduktion vid Brändekvarn. Ansökan syftar till att möjliggöra fortsatt drift av vattenkraftverket med moderna miljövillkor och hänsyn till anläggningens kulturmiljövärden.

Som ett led i tillståndsprocessen genomförs samråd enligt 6 kap. miljöbalken med berörda myndigheter, enskilda och övriga berörda.

Föreliggande samrådsunderlag har tagits fram av FVT på uppdrag av verksamhetsutövarna vid Brändekvarn. Underlaget syftar till att ligga till grund för ett avgränsningssamråd och beskriver den planerade verksamheten och dess förutsedda miljöpåverkan.

2 Administrativa uppgifter

Huvudman:	Håkan och Sara Gustafsson
Fastigheter:	Alvesta Brändekvarn 3:1
Ombud:	Viktor Hebrand, Fiskevårdsteknik AB
Besöks- och brevadress:	Göran Olsgatan 1, 211 22 Malmö
Telefon:	0707-915680
E-post:	viktor.hebrand@fvt.se

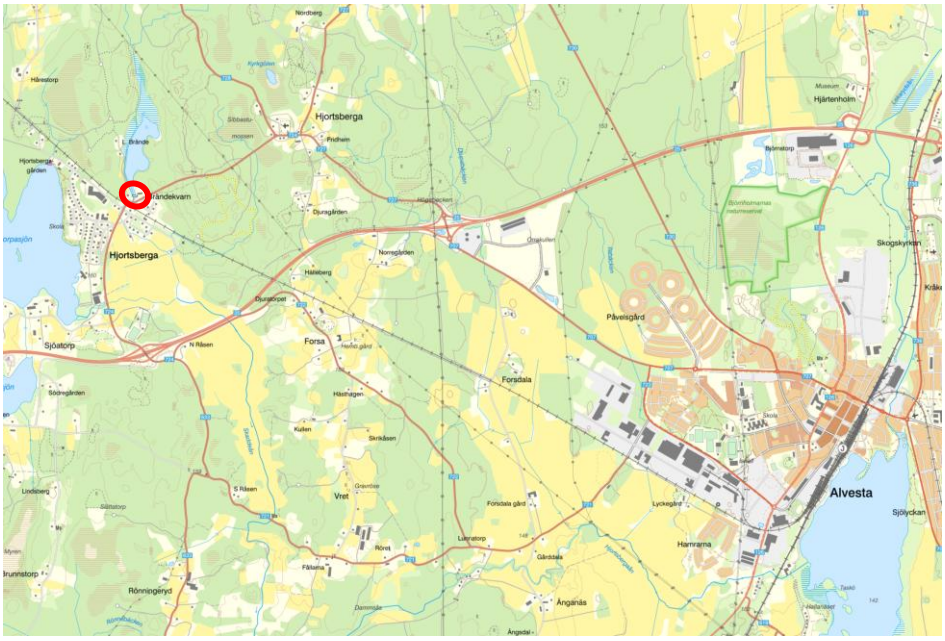
3 Nuvarande förhållanden

3.1 Lokalisering

Brändekvarn är belägen i Hjortsbergaån ca 1 mil uppströms dess mynning i Salen i Alvesta kommun. Anläggningen är belägen ca 6 km sydöst om Alvesta och närmaste by är Hjortsberga, beläget ca 0,5 km sydväst om anläggningen. Koordinater för anläggningen i SWEREF 99 TM är N 6308278, E 467025 (figur 1).

3.2 Höjdsystem

Nivåer är uppmätta med hjälp av en RTK-GPS vilket medför en noggrannhet på ca ± 3 cm. Alla nivåer i denna beskrivning är angivna i RH2000 om inget annat anges.

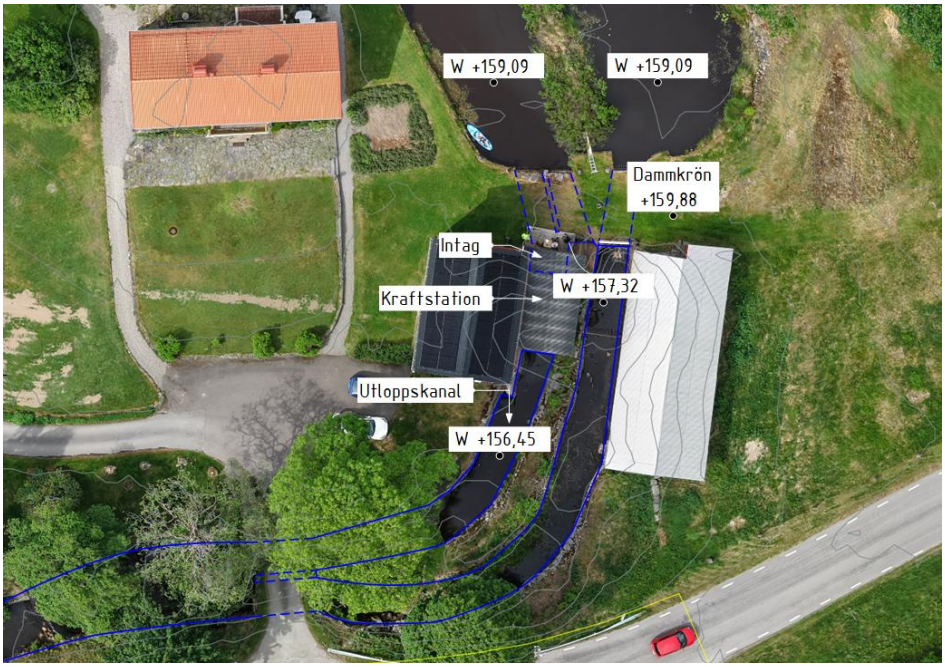
Figur 1. Lokalisering för Brändekvarn markeras med röd ring.

3.3 Befintlig anläggning

Anläggningen består av följande anläggningsdelar uppräknade från väns-ter till höger strand i strömriktningen (figur 2-3, bilaga 01-05):

- En ca 30 m lång dammvall tvärs över åfåran, medelkrönnivå +159,88.
- Ett ca 2,21 m brett flodutskov med tre regleringsluckor, tröskelnivå +157,88. Flodutskovet har även en bottenlucka 0,7 m hög och 0,65 m bred med tröskelnivå + 156,98.
- Ett ca 2,6 m brett skibordsöverfall med medelkrönnivå +159,26.
- Ett ca 2,7 m brett intag. Kanalen till intag och skibord är i uppströms-ända ca 4,85 m bred och försedd med ett grovgaller med lutning 55 grader och 40-70 mm spaltvidd.
- Kraftstationen är försedd med en francisturbin med ca 1,0 m^3/s sluk-förmåga, nyttjande en fallhöjd om ca 2,5 m.
- En ca 35 m lång utloppskanal (figur 4).

Uppströms dammen finns en ca 900 m lång dammvall som skapar en lång intagskanal på västra sidan av magasinet (figur 5). I slutet av dammvallen finns en ca 1,0 m bred öppning i dammvallen med tröskelhöjd ca +158,14. Vallen används inte längre som dammvall då magasinet alltid är uppdämt.

Figur 2. Översiktsbild av dammanläggningen vid Brändekvarn.

Figur 3. *På höger sida om mittvallen finns intag som leder till kraftstationen samt skibord. På vänster sida leder en kanal till flodutskovet.*

Figur 4. *Till höger i bild syns flodutskov och avtappningskanal från flodutskovet. Till vänster i bild syns kraftstationsbyggnad och utloppskanal.*

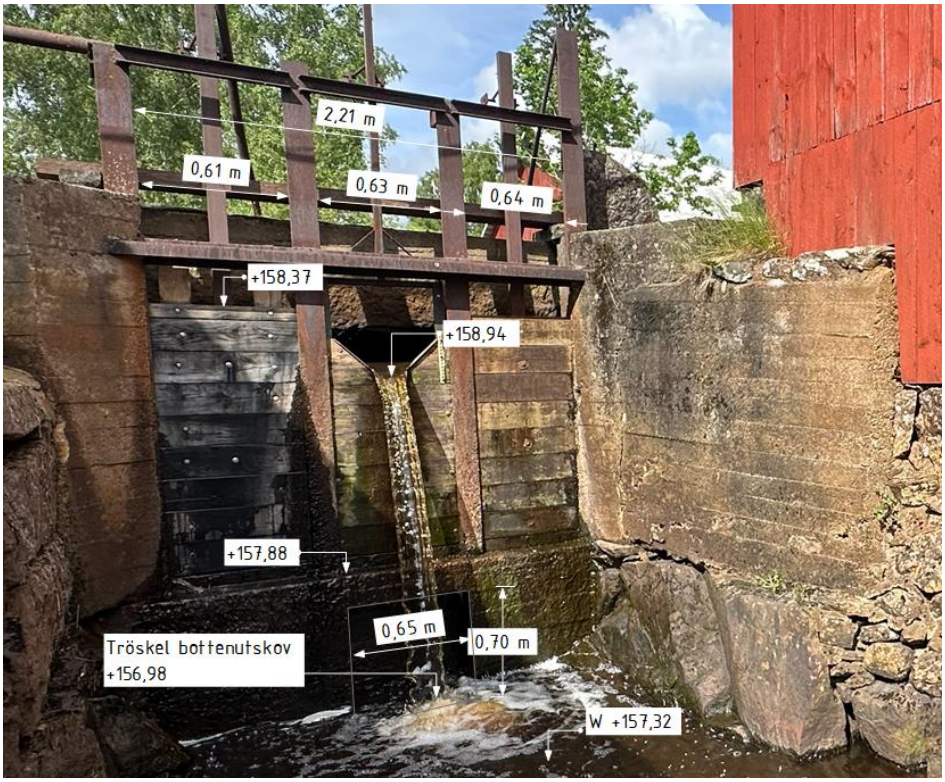
Figur 5. *Äldre dammvall som separerar magasinet. Damm och kraftverk syns i bakgrund.*

Figur 6. *Dämningsområdet med vy i nedströms riktning. I övre delen finns ett våtmarksområde där åfåran meandrar.*

3.3.1 Flodutskov

Flodutskovet är ca 2,21 m brett, har tröskelnivå +157,88 och är inrättat med tre regleringsluckor (figur 7). Flodutskovet har även en bottenlucka som är 0,7 m hög och 0,65 m bred med tröskelnivå + 156,98. I mittenluckan har ett Thomsonöverfall inrättats med bottennivå +158,94. Överfallet används för att släppa tillrinningen vid lågflöden. Övriga två luckor har överkant ca +159,37.

Figur 7. Flodutskov sett från nedströmssidan.

3.3.2 Intag

Intaget är försett med ett grovgaller som sitter framför bron ca 8 m framför kraftverksintaget (figur8). Vatten som avbördas över skibordet passerar samma galler (figur 9). Gallret lutar i 55 grader och har en spaltvidd som varierar mellan 40-70 mm. Botten vid gallret ligger på ca +158,14.

Figur 8. *Intagsgaller till höger i bild. Till vänster syns kanalen som leder till flodutskovet som även det är försett med grovgaller. Utskov i mittvallen syns mitt i bilden och förbinder intag och flodutskov med varandra.*

Figur 9. *Skibordsöverfall, ca 2,6 m brett med medelkrönnivå +159,26. Vy i uppströms riktning. Flodutskov till höger om bilden och kraftstation till vänster om bilden.*

3.3.3 Kraftstation

Kraftstationen är försedd med en francisturbin med ca 1,0 m^3/s slukförmåga, nyttjande en fallhöjd om ca 2,5 m. Maximal effekt är 18 kW. Kraftverket är inte anslutet till det allmänna nätet utan används endast till el för egen förbrukning.

3.4 Historik

3.4.1 Äldre kvarnverksamhet och skattläggning 1784

Brändekvarn har gamla anor och enligt länsstyrelsens redovisning har kvarnverksamheten anor från 1400-talet och anläggningen förekommer i historiskt kartmaterial från 1600-talet (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2024a).

Av skattläggningsprotokollet den 31 augusti 1784 framgår att en tidigare kvarn hade byggts om till hjulkvarn. Hjulkvarnen var försedd med ett par kvarnstenar. Vid skattläggningen angavs att kvarnen varje år skulle stå obrukbar från Valborgsmässo- till Olofsmässotiden, ungefär 30 april–29 juli, eftersom flodluckorna då ovillkorligen skulle hållas öppna för att förebygga uppdämning. Den årliga förmalningen beräknades till 40 tunnor spannmål. Kvarnens grundränta bestämdes till 16 kappar spannmål, med tidigare skatt inräknad. (Stark, 1784)

Häradssyneprotokollet från 1863 redovisar att skattläggningen godkändes genom utslag av Konungens Befallningshavande den 14 juni 1785 och fastställdes genom Kammarkollegiets brev den 9 oktober 1786. Dessa beslut återges genom hänvisningar i 1863 års handling. (Häradssynerätten i Allbo härad, 1863).

Figur 10. *Storskifteskarta från 1797. Brändekvarn är utmarkerad men ingen uppdämning är utritad. Dammen hölls tömd mellan* 30 april – 29 juli enligt skattläggningsprotokoll.

3.4.2 Ombyggnad och häradssyn 1863

År 1861 byggdes kvarnhuset om och ett grynverk hade inrättats. Ägaren Johannes Jonasson uppgav att ombyggnaden inte medfört förändring av dammbyggnaden eller kvarnens läge. Häradssyn genomfördes den 31 augusti 1863 med anledning av ansökningar om att få använda grynverket för förmalning mot tull och att installera ytterligare ett par grovmalningsstenar. (Häradssynerätten i Allbo härad, 1863)

Syneprotokollet innehåller en förhållandevis detaljerad beskrivning av anläggningens dåvarande konstruktion och vattenkraftutnyttjande.

3.4.2.1 Dammbyggnad

Vid synen fanns en damm tvärs över vattendraget, med en uppgiven längd från strand till strand av 97 fot 11 tum (cirka 29,1 m). Nära västra stranden fanns en öppning för kvarnrännan, nio fot bred (cirka 2,67 m).

Mitt i strömmen fanns en flodöppning med bredden 12 fot 3 tum (cirka 3,64 m), försedd med fyra luckor som vardera var fyra fot 2 tum höga

(cirka 1,24 m). Flodöppningens botten eller grundstock låg fem fot (cirka 1,48 m) under dammens övre kant. (Häradssynerätten i Allbo härad, 1863)

3.4.2.2 Kvarnhus, vattenhjul och kraftöverföring

Kvarnhuset låg vid västra stranden och var uppfört av sten och trä. Det uppgavs vara 36 fot långt (cirka 10,69 m), 25 fot 5 tum brett (cirka 7,55 m) och 16 fot 3 tum högt (cirka 4,82 m). Ett vattenhjul drevs med bröstfall. Hjulets mått angavs till 12 fot i höjd (cirka 3,56 m) och fyra fot 5 tum i bredd (cirka 1,31 m). Vattenrännan var 11 fot lång (cirka 3,27 m), luckan vid hjulet fyra fot bred (cirka 1,19 m) och den uppgivna fallhöjden tre fot 3 tum (cirka 0,97 m). Kugghjulets diameter var sju fot 8 tum (cirka 2,28 m). (Häradssynerätten i Allbo härad, 1863)

3.4.2.3 Kvarnutrustning och planerad utökning

Vid synen fanns ett par redan skattlagda grovmalningsstenar om nio spann samt ett grynverk med en skalsten och en grynkross. Den befintliga utrustningen drevs av samma vattenhjul. Den planerade utökningen innebar ytterligare ett par grovmalningsstenar som skulle drivas med ett särskilt vattenhjul placerat nedanför det befintliga och uppgivet ha samma storlek. Ansökan avsåg även rätt att betjäna grannar mot tull med grynverket. (Häradssynerätten i Allbo härad, 1863)

Häradssynerätten tillstyrkte ansökan om denna utökning på villkor att dammbyggnaden inte förändrades. Synerätten hänvisade emellertid sökanden att fullfölja ansökan hos Konungens Befallningshavande, som skulle avgöra frågan. (Häradssynerätten i Allbo härad, 1863)

3.4.2.4 Dämningens säsongsbegränsning

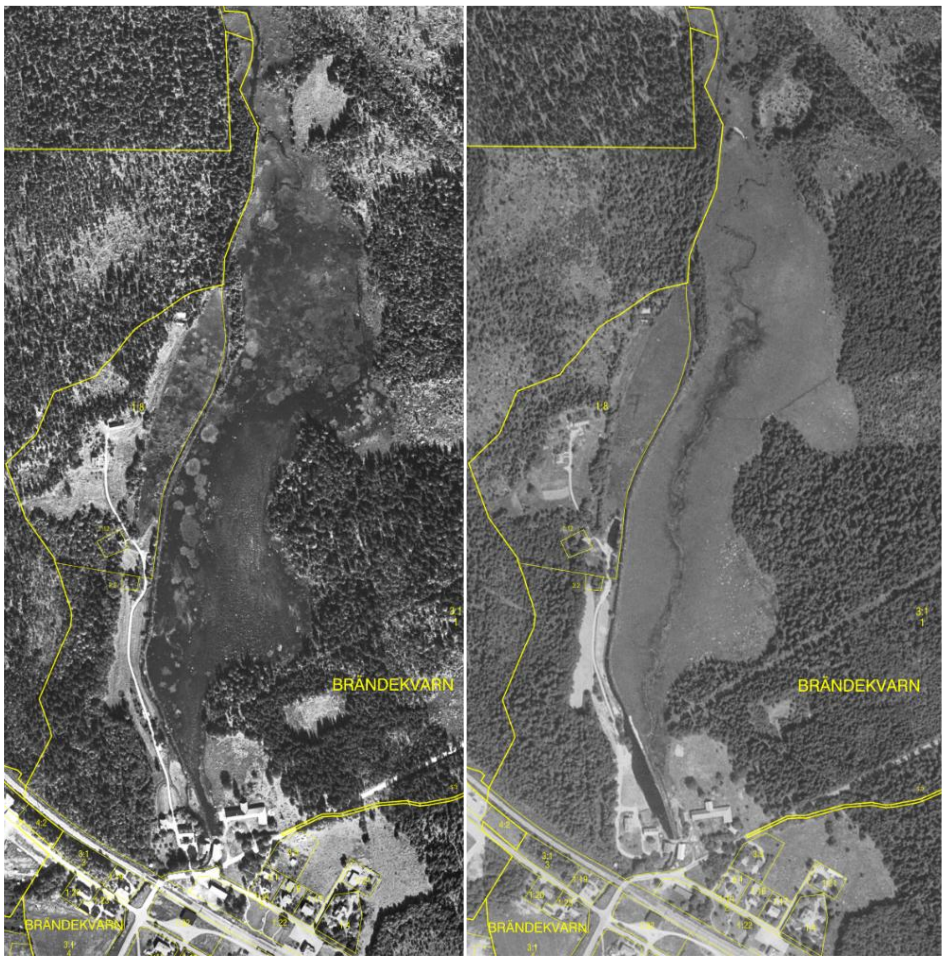
I 1863 års syneprotokoll betecknas Brändekvarn som en ”gräsqwarn”, det vill säga en kvarn där ägaren inte hade rätt att hålla vattnet uppdämt hela året utan endast under den tid då flodluckorna fick vara nedsatta. Den exakta tidsangivelsen finns inte i denna del av 1863 års handling, men av 1784 års protokoll framgår att flodluckorna måste hållas öppna ungefär mellan 30 april och 29 juli. Uppströms fanns även madängar, vilket ger sammanhang åt begränsningen. (Stark, 1784; Häradssynerätten i Allbo härad, 1863)

3.4.3 Förändringar under 1900-talet

Enligt länsstyrelsens beskrivning ersattes det tidigare vattenhjulet med turbin i samband med ombyggnader omkring år 1909 och sågverksamhet anlades. Senare förändringar, bland annat av kvarnbyggnad och turbinsump, har knutits till 1930-talet. (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2024a, 2024b)

3.4.4 1960 – 1975

Ortofoton från 1960 och 1975 visar anläggningen med samma utformning som idag (figur 11). Ortofotot från 1975 visar att dämningsområdet är avsänkt och att vatten leds till kvarnen via den ca 900 m långa kanalen som avskiljs från magasinet med en den långa dammvallen.

Figur 11. Ortofoton från 1960 (vänster) och 1975 (höger).

3.5 Tillstånd

3.5.1 Äldre rättigheter

Handlingarna från 1784 och 1863 visar att vattenkraftsanläggningen tidigare varit föremål för rättslig prövning och skattläggning. De historiska handlingarna visar därmed att äldre rättsligheter ligger till grund för vattenkraftutnyttjandet på platsen.

3.5.2 Jämförelse med dagens anläggning

En jämförelse mellan anläggningens nuvarande utformning och de förhållanden som redovisas i häradssyneprotokollet från 1863 visar på flera likheter, men också vissa skillnader beträffande anläggningens dimensioner och vattenkraftutnyttjande.

Dammens totala bredd är idag i huvudsak densamma som vid tiden för häradssynen 1863, då dammens längd från strand till strand angavs till cirka 29,1 meter. Även intagsöppningens bredd överensstämmer väl med den historiska beskrivningen. Intagsbredden uppgick 1863 till cirka 2,67 meter (9 svenska fot), jämfört med dagens 2,73 meter. Avbördningsanordningarnas utformning har däremot förändrats i vissa delar, bland annat avseende utskovets bredd och luckornas utformning.

En skillnad framträder vid en jämförelse av dammens höjdförhållanden. Enligt häradssyneprotokollet var flodöppningens bottenstock belägen cirka 1,48 meter (5 svenska fot) under dammens överkant. Höjdskillnaden mellan bottenluckans tröskel och skibordets överkant uppgår idag till cirka 2,23 meter.

Även den nyttjade fallhöjden skiljer sig åt. Vid häradssynen 1863 angavs fallhöjden till cirka 0,96 meter (3 fot och 3 tum), medan fallhöjden vid dagens anläggning uppgår till cirka 2,5 meter. Av dagens förhållanden framgår att utloppskanalen är kraftigt fördjupad. Huruvida den ökade fallhöjden härstammar från sänkning eller en höjning av dämningen går inte att utröna.

Regleringen av vattennivån har förändrats över tid. Av de historiska handlingarna framgår att Brändekvarn tidigare var en så kallad gräskvarn, där uppdämningen var säsongsbegränsad. Idag upprätthålls en i huvudsak permanent dämning.

Sammantaget visar jämförelsen att dammens huvudsakliga läge och utsträckning samt intagsöppningens bredd uppvisar en god överensstämmelse med förhållandena som dokumenterades 1863. Samtidigt framgår vissa skillnader, framför allt beträffande dammens höjdförhållanden, den nyttjade fallhöjden och regleringen över året.

3.5.3 Mark- och miljödomstolens dom i mål M 5190-24

Länsstyrelsen i Kronobergs län beslutade den 10 september 2024 att förelägga verksamhetsutövarna att omedelbart upphöra med turbindriften, alltid släppa tillrinningen förbi anläggningen samt inom 18 månader efter laga kraft ansöka om tillstånd till fortsatt drift och vattenreglering alternativt utrivning. Beslutet överklagades (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2024a).

Mark- och miljödomstolen upphävde genom dom den 10 juni 2025 punkterna om omedelbart upphörande av turbindrift respektive förbisläppning av tillrinningen. Domstolen ändrade samtidigt föreläggandet så att verksamhetsutövarna senast 18 månader efter laga kraft får ansöka om antingen omprövning för moderna miljövillkor, tillstånd till vattenkraftsproduktion och vattenreglering eller tillstånd till utrivning. Domen meddelades att gälla även innan den vunnit laga kraft (Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, 2025).

Domstolen tog inte slutlig ställning till den äldre rättighetens existens och exakta omfattning. Prövningen innebar således inte att dagens anläggning förklarades tillståndsgiven, men domstolen öppnade för att äldre rättigheter kan behöva klarläggas inom ramen för en kommande ansökan om moderna miljövillkor eller tillstånd (Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, 2025).

3.5.4 Utgångspunkt för aktuell ansökan

Utgångspunkten är att det vid Brändekvarn föreligger en äldre rättighet att nyttja vattenkraften på platsen. Den vattenverksamhet som bedrivs idag överensstämmer dock inte i alla delar med de förhållanden som dokumenterades vid häradssynen 1863. Framför allt har den nyttjade fallhöjden förändrats och den tidigare säsongsbegränsade dämningen ersatts av en i huvudsak permanent dämning.

Det har inte kunnat klarläggas när dessa förändringar genomfördes och om det föreligger rättigheter grundade på urminnes hävd även för dessa förändringar.

Mot denna bakgrund avser den aktuella ansökan att erhålla tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt drift av den befintliga vattenkraftanläggningen med nuvarande dämningshöjd och utan tidigare säsongsbegränsningar. Avsikten är därmed att tillståndspröva och fastställa villkor för den vattenverksamhet som bedrivs vid anläggningen idag.

3.6 Planförhållanden

Föreslagna åtgärder avses utföras utanför detaljplanelagt område (Alvesta kommun, 2026a).

I kommunens översiktsplan anger man att kommunen stödjer det påbörjade arbetet för att återskapa fria vandringsvägar för fisk i Mörrumsån mellan Åsnen och Östersjön (Alvesta kommun, 2026b).

3.7 Fastighetsförhållanden

Anläggningen och dess dämningsområde ligger på fastigheten Brändekvarn 3:1 som ägs av verksamhetsutövaren.

3.8 Hydrologi

3.8.1 Vattenstånd

Vattenståndet direkt uppströms respektive nedströms anläggningen uppmättes vid inmätningstillfället till +159,09 respektive +156,45. Vattenståndet nedströms flodutskovet uppmättes till +157,32.

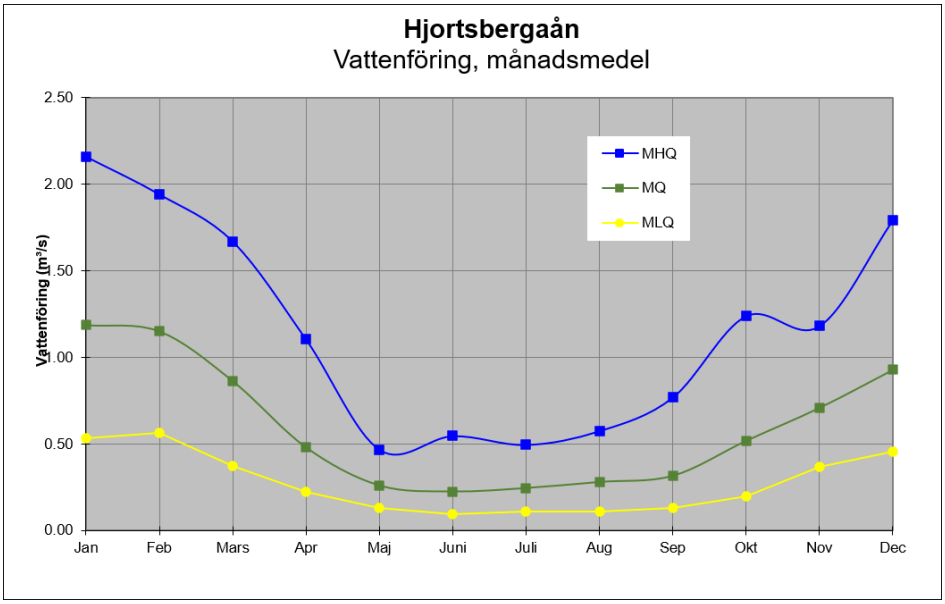
3.8.2 Vattenföring

Flödesdata är hämtade från SMHI:s flödesmodell S-HYPE, subid 1576, Skaddeån (SMHI, 2026). Vattenföringen vid Brändekvarn uppgår till 0,64 m^3/s i medeltal under åren 1991 - 2020 (tabell 1). Flödena är normalt höga under november – mars och låga under maj – september (figur 12).

Flödesmätningar har utförts av Daturum på uppdrag av verksamhetsutövaren under 2025 genom ett Thomsonöverfall i flodutskovet. Mellan 23 maj – 29 augusti uppgick flödet enligt mätningarna till 1,8 – 14,5 l/s. Under samma period beräknades flödet enligt S-Hype vara 80 – 410 l/s. Flödesmätningarna visar således att S-HYPES flödesmodell grovt överskattar lågflöden på platsen.

Tabell 1. Karaktäristiska flöden vid Brändekvarn enligt SMHI:s flödesmodell S-HYPE (SMHI, 2026).

Karaktäristiskt flöde	Total vattenföring (m^3/s)
HQ50	6,0
MHQ	3,17
MQ	0,64
MLQ	0,071

Figur 12. Månadsmedelvattenföring i Hjortsbergaån vid Brändekvarn, S-hype 2010-2025 (SMHI, 2026).

3.9 Skyddsområden

3.9.1 Naturreservat

Inga naturreservat berörs av verksamhetsområdet (Naturvårdsverket, 2026).

3.9.2 Natura 2000

Inga Natura 2000-områden berörs av verksamhetsområdet (Naturvårdsverket, 2026).

3.10 Riksintressen

3.10.1 Skyddade vatten

Mörrumsån, med tillhörande biflöden (Hjortsbergaån), är klassat som riksintresse skyddade vattendrag enl. 4 kap. 6 § miljöbalken. Det innebär att vattenkraft samt vattenreglering eller vattenledning för kraftändamål får inte utföras i Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden, undantaget de som redan finns (Naturvårdsverket, 2026).

3.11 Strandskydd

Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken. Strandskyddet gäller generellt 100 meter från strandlinjen (Länsstyrelsen Kronoberg, 2026).

3.12 Miljökvalitetsnormer och ekologisk status

Brändekvarn är beläget inom ytvattenförekomsten Hjortsbergaån: Bäck från Sjöatorpasjön – vid Bengtsboda, WA34068005 (VISS, 2026). Enligt miljökvalitetsnormerna (MKN) ska ytvattenförekomsten uppnå god ekologisk status till 2033. Idag är den bedömda ekologiska statusen för aktuell vattenförekomst måttlig (tabell 3).

Den sammanvägda ekologiska statusen för förekomsten är klassad till måttlig med avseende på försurning, kiselalger (surhetsindex), fisk och

hydromorfologi. Status för kvalitetsfaktorn fisk är klassad som måttlig baserat på förekomsten av vandringshinder inom vattendraget.

Konnektivitet i upp- och nedströms riktning klassas som dålig p.g.a. de definitiva vandringshinder som finns i vattenförekomsten.

Tabell 3. Statusklassning av miljökvalitetsnormer för vattenförekomsten Hjortssergaån: Bäck från Sjöatorpasjön - vid Bengtsboda.

Mörrumsån: Hjortsbergaån: Bäck från Sjöatorpasjön - vid Bengtsboda WA34068005			**Status**
Ekologisk status			Måttlig
	Biologiska kvalitetsfaktorer		
		Påväxt-kiselalger	Måttlig
		Bottenfauna	Hög
		Fisk	Måttlig
	Fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer		
		Näringsämnen	God
		Försurning	Måttlig
		Särskilda förorenande ämnen	God
	Hydromorfologiska kvalitetsfaktorer		
		Konnektivitet	Dålig
		Hydrologisk regim	Otillfredsställande
		Morfologiskt tillstånd	Måttlig
Miljökvalitetsnorm (Beslutad 2023-05-02)			
	Ekologisk status		God (2033)

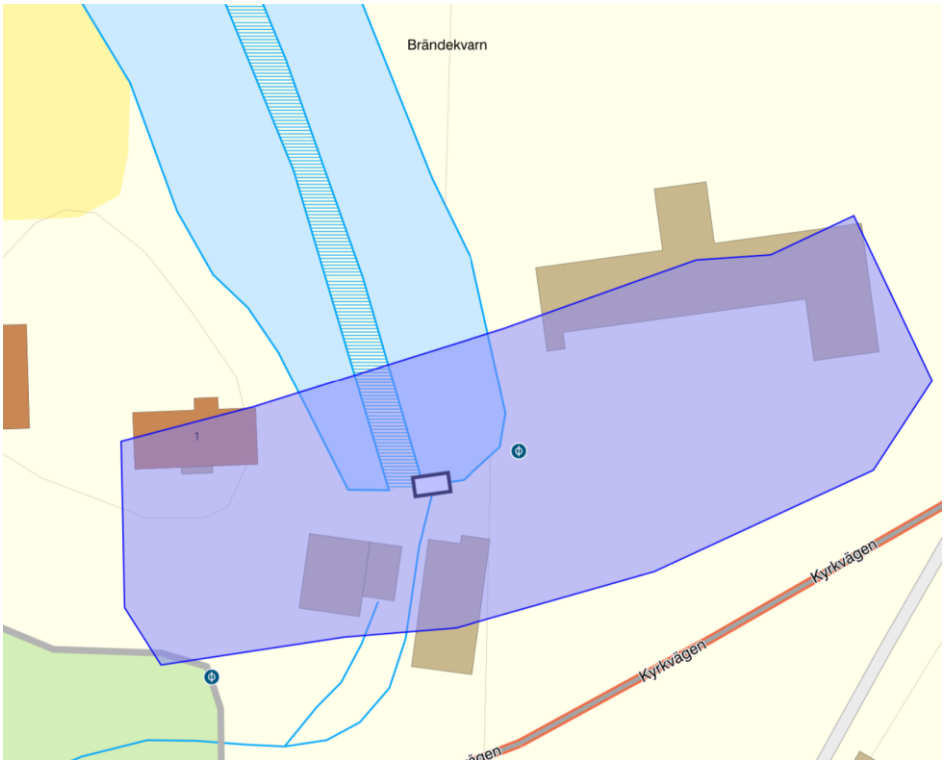
3.13 Kulturmiljö

Kulturmiljön vid Brändekvarn i Hjortsbergaån präglas av ett långvarigt nyttjande av vattenkraft för kvarn- och sågverksamhet. Brändekvarn utgör en väl sammanhållen och välbevarad kvarn- och sågmiljö med komplett maskineri och tillhörande mjölnarbostad. Till miljön hör även dammkroppen och dammen med avdelande vall. Byggnaderna, maskineriet och dammanläggningen tydliggör tillsammans hur vattenkraften har

nyttjats på platsen. Dessa delar, liksom den närbelägna valvbron, är viktiga för förståelsen och upplevelsen av den historiska kvarnmiljön. (Länsstyrelsen Kronoberg, 2022)

3.14 Fornlämningar

Enligt Fornsök finns det ett område utpekat som möjlig fornlämning samt ett område utpekat som övrig kulturhistorisk lämning (figur 13) (Riksantikvarieämbetet, 2026). Den möjliga lämningen är en bytomt/gårdstomt som saknar beskrivning. Den övriga kulturhistoriska lämningen är en bro belägen strax norr om vattendraget ca 50 m nedströms dammen.

Figur 13. Möjligt fornlämningsområde vid Brändekvarn markerat med blått. Övrig kulturhistorisk lämning i form av bro markerad med ensam symbol.

3.15 Fisk

I Hjortsbergaån uppströms Brändekvarn har elfisken genomförts vid Hakafors 1995 och 2021. Vid det ena tillfället fångades gädda och vid det andra fångades mört och abborre. (Sveriges lantbruksuniversitet, 2026)

I Hjortsbergaån nedströms Brändekvarn har elfisken genomförts bland annat vid Lunnatorp under flera år. Arter som fångats är abborre, bäcknejonöva, gädda, gärs, lake och mört. (Sveriges lantbruksuniversitet, 2026)

I Salen har följande arter fångats: abborre, björkna, braxen, gädda, gers, gös, löja, mört, nors, sandkrypare, sarv och sutare. Det finns även källor som tyder på att ett svagt bestånd av öring förekommer. (Sveriges lantbruksuniversitet, 2026)

4 Sökt verksamhet

Ansökan avser tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att bibehålla befintliga vattenanläggningar vid Brändekvarn samt att fortsatt bedriva vattenkraftsproduktion med tillhörande vattenavledning och dämning.

Verksamheten avses bedrivas som ett strömkraftverk utan aktiv korttidsreglering. Den maximala vattenavledningen genom turbinen ska uppgå till 1,0 m³/s och dämningsgränsen föreslås till +159,50 m i RH2000. Ingen sänkningsgräns föreslås.

Befintliga vattenanläggningar avses bibehållas i huvudsak i nuvarande utformning. Som en del av ansökan redovisas ett förstahandsalternativ och ett andrahandsalternativ avseende miljöanpassning av verksamheten.

4.1 Miljöanpassning

4.1.1 Förutsättningar

Uppströms Brändekvarn finns ett omfattande markavvattningsföretag som berör en vattendragssträcka om minst 10 km. Vattendraget har genomgått omfattande fysiska förändringar i form av bland annat rensningar, anläggande av rensvallar och sprängning i berg. Dessa ingrepp har medfört betydande och delvis irreversibla förändringar av vattendragets naturliga livsmiljöer.

Den omfattande markavvattningen innebär även att flödesförhållandena är sådana att flödena sommartid är mycket låga och att vattendraget i princip torkar ut under torra somrar.

Vid bedömningen av behovet av fiskpassage vid Brändekvarn behöver hänsyn tas till de uppströms belägna livsmiljöernas förutsättningar och vilka fiskarter som kan förväntas nyttja dessa. Den omfattande fysiska påverkan begränsar möjligheterna till återkolonisation och etablering av livskraftiga fiskbestånd även om konnektiviteten förbättras.

Mot denna bakgrund bedöms anläggande av en fiskpassage vid Brändekvarn endast medföra begränsad ekologisk nytta. Någon fiskpassage föreslås därför inte inom ramen för förstahandsalternativet.

4.2 Förstahandsalternativ

I första hand föreslås att verksamheten tillåts fortgå utan särskilda åtgärder för upp- eller nedströmspassage av fisk.

Kraftverket ska drivas som ett strömkraftverk utan aktiv korttidsreglering. Vattenavledningen genom turbinen anpassas till den naturliga tillrinningen och befintliga vattenanläggningar bibehålls i huvudsak i nuvarande utformning. Driften bidrar därmed till att inte påverka flödet i Hjortsbergaån nedströms anläggningen.

Kraftverket kommer endast drivas vid god vattentillgång, då tillrinning överstiger kraftverkets minsta drivvattenförmåga, vilket är ca 0,2 m^3/s. Det innebär att kraftverket under normalår endast är i drift under perioden november – april samt att kraftverket normalt inte kan drivas under övriga månader.

4.3 Andrahandsalternativ

I andra hand föreslås att anläggningen miljöanpassas genom åtgärder för uppströmspassage av ålyngel och nedströmspassage av fisk.

För uppströmspassage installeras en ålyngelledare i anslutning till dammen.

För att förbättra möjligheterna till nedströmspassage byggs befintligt intagsgaller om till ett snedställt galler med en lutning om 35 grader och en spaltvidd om 15 mm. I anslutning till gallret anläggs en flyktöppning med tillhörande flyktränna som leder fisken förbi turbinen till nedströms beläget vattenområde. Genom flyktrännan ska en vattenföring om minst 50 l/s avledas när kraftverket är i drift.

Kraftverket ska även i detta alternativ drivas som ett strömkraftverk utan aktiv korttidsreglering.

5 Miljökonsekvenser

Nedan anges kortfattat den miljöpåverkan som kan förutses idag och som kommer att hanteras vidare i miljökonsekvensbeskrivningen.

5.1 Nollalternativ och jämförelsealternativ.

Bedömningen av den sökta verksamhetens miljöpåverkan görs i första hand i förhållande till nollalternativet, vilket utgår från nuvarande förhållanden vid Brändekvarn och den förväntade utvecklingen om den sökta verksamheten inte kommer till stånd.

För att även belysa vattenanläggningens samlade påverkan på vattendraget görs jämförelser med naturliga referensförhållanden, dvs. de förhållanden som kan antas ha rått utan dammanläggning och vattenkraftsutnyttjande.

Därutöver görs jämförelser med de historiskt tillståndsgivna förhållandena vid anläggningen, med utgångspunkt i bland annat skattläggningsprotokollet från 1784 och syneprotokollet med utslag från 1863.

De tre jämförelsegrunderna används för olika syften. Nollalternativet utgör den huvudsakliga grunden för bedömning av den sökta verksamhetens miljöeffekter, medan de naturliga referensförhållandena och de tillståndsgivna förhållandena används för att ge en mer fullständig bild av anläggningens påverkan. Jämförelsen med naturliga och tillståndsgivna förhållandena görs i de fall dessa jämförelser bedöms relevanta.

5.2 Påverkan på miljökvalitetsnorm

Kunskapen om vattenförekomstens naturliga fiskfauna och konnektivitetens betydelse för möjligheten att uppnå god ekologisk status är begränsad. Det är därmed osäkert i vilken utsträckning en fiskpassage vid Brändekvarn skulle bidra till att förbättra vattenförekomstens ekologiska status.

Uppströms anläggningen finns ett omfattande markavvattningsföretag som berör minst 10 km av vattendraget. Genom omfattande rensningar, uppläggning av rensmassor och sprängningar i berg har vattendragets naturliga livsmiljöer förändrats kraftigt. Förändringarna är delvis

irreversibla och begränsar förutsättningarna för återkolonisation och etablering av livskraftiga fiskbestånd, även om konnektiviteten skulle förbättras. Vid bedömningen av behovet av fiskpassage är det därför viktigt att beakta vilka fiskarter som naturligt kan förväntas förekomma och nyttja de uppströms belägna livsmiljöerna.

Mot denna bakgrund bedöms det inte vara visat att en generell fiskpassage vid Brändekvarn är nödvändig för att uppnå god ekologisk status. Verksamhetsutövaren bedömer att fortsatt drift med föreslagna villkor inte medför någon ytterligare försämring av vattenförekomstens ekologiska status eller äventyrar möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

De omfattande och delvis irreversibla förändringarna av vattendraget uppströms Brändekvarn innebär även att förutsättningarna för att uppnå god ekologisk status kan ifrågasättas. Det kan därför finnas anledning att närmare utreda om förutsättningarna för ett mindre strängt kvalitetskrav enligt 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen är uppfyllda. Om utredningen visar att gällande miljökvalitetsnorm inte är ändamålsenlig kan frågan om ändring av normen aktualiseras enligt 22 kap. 13 § miljöbalken.

5.3 Påverkan på fisk och fiskvandring

5.3.1 Förstahandsalternativ

Jämförelse med nollalternativet
Förstahandsalternativet innebär ingen förändring av möjligheterna till fiskvandring vid Brändekvarn jämfört med nollalternativet.

Jämförelse med naturliga referensförhållanden
Under naturliga förhållanden har området vid Brändekvarn och uppströms utgjorts av en strömsträcka med möjlighet till fri fiskvandring. Den sökta verksamheten innebär att ett definitivt vandringshinder kvarstår.

Den ekologiska betydelsen av vandringshindret bedöms dock vara begränsad med hänsyn till vattendragets nuvarande förhållanden. Cirka 2 km uppströms Brändekvarn ligger Hultakvarn, som i dagsläget utgör ett definitivt vandringshinder. Uppströms förekommer ett omfattande markavvattningsföretag som innebär en stor påverkan på vattendraget där

strömsträckor sprängts bort och våtmarker dikats ut. Många av de livsmiljöer en gång naturligt har funnits i området är därför förlorade.

Jämförelse med tillståndsgivna förhållanden
Av de historiska handlingarna framgår att flodluckorna vid Brändekvarn skulle hållas öppna under perioden 30 april–29 juli. Det kan inte uteslutas att detta periodvis medgav viss fiskvandring förbi anläggningen, även om passerbarheten inte är känd.

5.3.2 Andrahandsalternativet

Andrahandsalternativet innebär att en ålyngelledare anläggs vid Brändekvarn, vilket möjliggör uppströmsvandring för ålyngel.

Ål kan i första hand förväntas nyttja kraftverksmagasinet som livsmiljö. Endast 2 km uppströms finns Hultakvarn som i nuläget utgör ett definitivt vandringshinder. Uppströms Hultakvarn finns inga större sjöar som kan utgöra uppväxtmiljöer för ål.

För att förbättra möjligheterna till nedströmspassage för vuxen ål ersätts befintligt intagsgaller med ett snedställt fingaller med 15 mm spaltvidd och en tillhörande flyktöppning. Gallret förväntas minska risken för att fisk passerar genom turbinen och istället leda fisken mot flyktöppningen, där den kan passera nedströms utan att skadas. Åtgärden bedöms därmed minska risken för turbinrelaterad fiskdödlighet.

Den ekologiska nyttan av åtgärderna begränsas dock av vattendragets förutsättningar, med påverkade livsmiljöer, ytterligare vandringshinder uppströms och brist på större sjöar. Sammantaget bedöms andrahandsalternativet förbättra förutsättningarna för uppströmspassage av ålyngel och nedströmspassage av fisk, men den ekologiska nyttan bedöms vara begränsad.

5.4 Påverkan på hydrologi och vattenstånd

Jämförelse med nollalternativet
Nollalternativet innebär att nuvarande dämning och vattenreglering vid Brändekvarn bibehålls. Några förändringar av vattenföringen, vattennivåerna eller vattenförhållandena i övrigt bedöms därmed inte uppkomma.

Jämförelse med naturliga referensförhållanden
Under naturliga förhållanden har området vid Brändekvarn sannolikt utgjorts av en strömsträcka utan uppdämning. Den sökta verksamheten medför ingen förändring av vattenföringen i Hjortsbergaån, eftersom någon korttidsreglering inte planeras.

Den sökta verksamheten innebär att vattennivån uppströms dammen kan hållas uppdämd till föreslagen dämningsgräns om +159,50 m. Uppdämningen medför att den naturliga strömsträckan ersätts av ett indämt vattenområde. Dämningspåverkan är begränsad till sökandens egen fastighet, Brändekvarn 3:1.

När kraftverket är i drift passerar drivvattenföringen kraftstationen och dess utloppskanal. Det vatten som inte nyttjas för kraftproduktion passerar flodutskovet eller skibordet och dess avtappningskanal. Fårorna sammanflödar nedströms stenvalvsbron. Båda fårorna är påverkade av kraftig fördjupning samt kanalisering jämfört med referensförhållanden och har därmed obetydliga biologiska värden. Någon fördelning av minimitappning i endera av kanalerna bedöms därmed inte skapa några ekologiska värden.

Jämförelse tillståndsgivna förhållanden
Av de historiska handlingarna från 1784 och 1863 framgår att Brändekvarn tidigare bedrevs som en så kallad gräskvarn, vilket innebar att vatten inte fick hållas uppdämt under hela året. Under perioden från Valborgsmässoafton till Olofsmässodagen (30 april–29 juli) skulle flodluckorna hållas öppna för att förhindra uppdämning. Dämningspåverkan varierade således över året. Syftet med variationen var att det bedrevs slåtter på översvämningsområdet. Detta behov kvarstår inte i dag varpå ingen negativ inverkan bedöms ske av dagens drift.

Historiskt användes även en mindre fallhöjd i anläggningen. Det innebär att sökt verksamhet påverkar strömsträckor som historiskt inte nyttjades för kraftproduktion. Den ökade fallhöjden kan härstamma från rensade sträckor nedströms och/eller en ökad dämning uppströms.

Det är även sannolikt att verksamheten historiskt bedrevs med perioder av korttidsreglering. Kvarndriften innebar troligen att vatten under perioder med låg tillrinning magasinerades under perioder då kvarnen inte användes, exempelvis nattetid, för att därefter nyttjas för malning under dagtid. Detta kan ha medfört återkommande variationer i vattenföring nedströms anläggningen såväl som variationer i magasinet.

Den sökta verksamheten innebär en jämnare vattenregim utan sådan korttidsreglering. Jämfört med den historiska kvarndriften bedöms detta vara positivt för vattenmiljön genom minskade kortvariga variationer i vattennivåer och vattenföring.

5.5 Påverkan på kulturmiljö

Förstahandsalternativet
Den sökta verksamheten innebär att befintlig dammanläggning och tillhörande vattenkraftverksamhet kan bibehållas. Därmed skapas förutsättningar för att bevara den kulturhistoriska miljön och dess funktionella samband mellan damm, vattenvägar och kvarnbyggnader.

Andrahandsalternativet
Andrahandsalternativet innebär att en ålyngelledare anläggs vid dammen. Åtgärden bedöms kunna utföras med begränsade ingrepp i befintliga konstruktioner och utan att anläggningens kulturhistoriska karaktär förändras i någon betydande omfattning.

Samlad bedömning
Båda alternativen innebär att Brändekvarns kulturhistoriskt värdefulla vattenanläggning kan bevaras och fortsatt nyttjas. Den sökta verksamheten bedöms därmed inte medföra några betydande negativa konsekvenser för kulturmiljön utan bidrar till att säkerställa dess långsiktiga bevarande.

5.6 Påverkan på energiproduktion

Den sökta verksamheten möjliggör fortsatt produktion av förnybar el vid Brändekvarn. Elproduktionen är småskalig och används uteslutande för att tillgodose elbehovet på den egna fastigheten. Någon försäljning eller leverans av el till det allmänna elnätet sker inte.

Elproduktionen kan ersätta viss inköpt el och därmed bidra till ett minskat behov av annan elproduktion. Med hänsyn till anläggningens begränsade produktionskapacitet bedöms dock dess betydelse för energiförsörjningen och klimatpåverkan vara mycket liten.

Både förstahands- och andrahandsalternativet möjliggör fortsatt elproduktion vid anläggningen.

5.7 Påverkan på områdesskydd

5.7.1 Skyddade vattendrag

Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden omfattas av skydd enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Bestämmelsen innebär ett förbud mot att utföra vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål. Undantag medges dock för åtgärder som behövs för att upprätthålla, underhålla eller ändra en befintlig anläggning eller verksamhet, förutsatt att åtgärderna inte medför någon ökad negativ miljöpåverkan eller endast en tillfällig sådan påverkan.

Vattenkraft har nyttjats vid Brändekvarn sedan åtminstone 1700-talet. Verksamheten finns dokumenterad genom bland annat skattläggningsprotokollet från 1784 och syneprotokollet med utslag från 1863. Dessa handlingar ger stöd för att det finns en äldre rättighet att nyttja vattenkraften vid Brändekvarn. En sådan äldre rättighet kan enligt 5 a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken jämställas med ett tillstånd enligt miljöbalken.

Den sökta verksamheten avser fortsatt nyttjande av den befintliga vattenkraftsanläggningen och innebär inte någon nyetablering eller utbyggnad av vattenkraften. Befintliga vattenvägar och anläggningsdelar bibehålls och verksamheten bedöms inte medföra någon ökad negativ miljöpåverkan jämfört med vare sig nollalternativet eller tillståndsgivna förhållanden.

Mot bakgrund av anläggningens långa kontinuitet, de dokumenterade äldre rättigheterna och att den sökta verksamheten inte bedöms medföra ökad negativ miljöpåverkan, bedöms verksamheten kunna omfattas av undantaget i 4 kap. 6 § miljöbalken och därmed vara förenlig med bestämmelsens syfte.

5.7.2 Strandskydd

Verksamhetsområdet är beläget inom strandskyddsområde. Mark- och miljödomstolen ska enligt 21 kap. 3 § MB pröva ansökan i förhållande till strandskyddsbestämmelserna.

Sökt verksamhet bedöms inte påverka strandskyddets syften. För den sökta verksamheten bedöms särskilda skäl föreligga, eftersom anläggningen för sin funktion måste ligga vid vattnet.

6 Betydande miljöpåverkan

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen ska vattenkraftverk antas medföra betydande miljöpåverkan. Något undersökningssamråd behöver därför inte genomföras. Samrådet genomförs i stället som ett avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken.

7 Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen

Avgränsningssamrådet syftar till att klarlägga miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. I samrådsunderlaget redovisas den miljöpåverkan som i nuläget bedöms kunna uppkomma till följd av den planerade verksamheten. Denna beskrivning föreslås ligga till grund för den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Inom ramen för samrådet efterfrågas särskilt synpunkter på om det finns ytterligare miljöaspekter som bör behandlas, om någon av de redovisade miljöaspekterna behöver belysas mer ingående samt om det finns behov av särskilda utredningar eller kompletterande underlag inför den kommande tillståndsprövningen.

8 Sammanfattning

Brändekvarn är belägen vid Hjortsbergaån i Alvesta kommun och ingår i Mörrumsåns avrinningsområde. Vattenkraften på platsen har nyttjats under flera hundra år för kvarn- och sågverksamhet och i nuläget även för elproduktion. Anläggningen utgör idag en välbevarad kulturhistorisk miljö med kvarn- och sågbyggnader, tillhörande maskineri, dammanläggning och mjölnarbostad.

Efter ett tillsynsärende från Länsstyrelsen i Kronobergs län och en efterföljande dom från mark- och miljödomstolen den 10 juni 2025 ska verksamhetsutövarna ansöka om tillstånd eller omprövning för moderna miljövillkor.

Den planerade ansökan avser tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att bibehålla befintliga vattenanläggningar och fortsatt bedriva vattenkraftsproduktion med tillhörande vattenavledning och dämning. Kraftverket avses drivas som ett strömkraftverk utan aktiv korttidsreglering, med en maximal vattenavledning genom turbinen om 1,0 m³/s och en dämningsgräns om +159,50 m i RH2000.

Två alternativ för miljöanpassning redovisas. I första hand föreslås fortsatt drift utan särskilda åtgärder för upp- eller nedströmspassage av fisk. I andra hand föreslås att en ålyngelledare anläggs för uppströmspassage av ålyngel samt att befintligt intagsgaller byggs om till ett snedställt galler med 15 mm spaltvidd och tillhörande flyktöppning för nedströmspassage av fisk.

Behovet av fiskpassage behöver bedömas mot bakgrund av vattendragets förutsättningar. Cirka 2 km uppströms Brändekvarn finns ytterligare ett definitivt vandringshinder vid Hultakvarn. Uppströms finns även ett omfattande markavvattningsföretag som berör minst 10 km av vattendraget. Genom omfattande rensningar, sprängningar och utdikningar har stora delar av de naturliga livsmiljöerna förändrats eller försvunnit. Vattendraget har dessutom mycket låga vattenföringar sommartid och kan under torra perioder i det närmaste torka ut. Dessa förhållanden begränsar förutsättningarna för återkolonisation och etablering av livskraftiga fiskbestånd.

Mot denna bakgrund bedöms den ekologiska nyttan av en generell fiskpassage vid Brändekvarn vara begränsad. Det bedöms inte vara klarlagt att en sådan åtgärd är nödvändig för att uppnå gällande

miljökvalitetsnorm om god ekologisk status. De omfattande fysiska förändringarna uppströms innebär även att det kan finnas anledning att pröva förutsättningarna för ett mindre strängt kvalitetskrav.

Den sökta verksamheten innebär att befintlig dämning och vattenavledning i huvudsak bibehålls. Eftersom någon aktiv korttidsreglering inte ska förekomma bedöms verksamheten inte medföra förändringar av vattenföringen nedströms anläggningen. Jämfört med nuvarande förhållanden förväntas därför inga betydande förändringar av hydrologi eller vattenstånd. Verksamhetsutövaren bedömer att fortsatt drift med föreslagna villkor inte medför någon ytterligare försämring av vattenförekomstens ekologiska status eller äventyrar möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnorm.

Båda alternativen innebär att den kulturhistoriskt värdefulla dammanläggningen och dess funktionella samband med kvarn- och sågbyggnaderna kan bevaras. Den sökta verksamheten bedöms inte heller medföra någon ökad negativ påverkan på skyddade områden eller strandskyddets syften. Verksamheten bedöms kunna omfattas av undantagsbestämmelsen för befintliga vattenkraftsanläggningar i skyddade vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken.

Viktor Hebrand

9 Referenser

Alvesta kommun. (den 15 10 2026a). *Gällande detaljplaner*. Hämtat från alvesta.se: https://www.alvesta.se/Bostad--Miljo/Fysisk-planering/Detaljplaner/Faststallda-detaljplaner/

Alvesta kommun. (den 15 10 2026b). *Översiktsplan*. Hämtat från alvesta.se: https://www.alvesta.se/Bostad--Miljo/Fysisk-planering/Oversiktsplan/

Häradssynerätten i Allbo härad. (1863, 31 augusti). Häradssyneprotokoll med utslag rörande Brändeqwarn [Historisk handling, tillgänglig i avskrift/tolkning].

Länsstyrelsen i Kronobergs län. (2024a, 10 september). Föreläggande om att upphöra med turbindrift och att söka tillstånd för vattenanläggning (Dnr 2411-2024) [Aktbilaga 3 i mål M 5190-24].

Länsstyrelsen i Kronobergs län. (2024b, 24 oktober). Yttrande i mål nr M 5190-24 (Dnr 5363-2024) [Aktbilaga 10].

Länsstyrelsen Kronoberg. (2022). *Objektspecifik beskrivning.*

Länsstyrelsen Kronoberg. (den 14 10 2026). *Skyddad natur*. Hämtat från lansstyrelsen.se/kronoberg: https://www.lansstyrelsen.se/kronoberg/natur-och-landsbygd/skyddad-natur.html#h-Kartoroverskyddadnatur

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. (2025, 10 juni). Dom i mål M 5190-24.

Naturvårdsverket. (den 14 10 2026). *Skyddad natur*. Hämtat från https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/

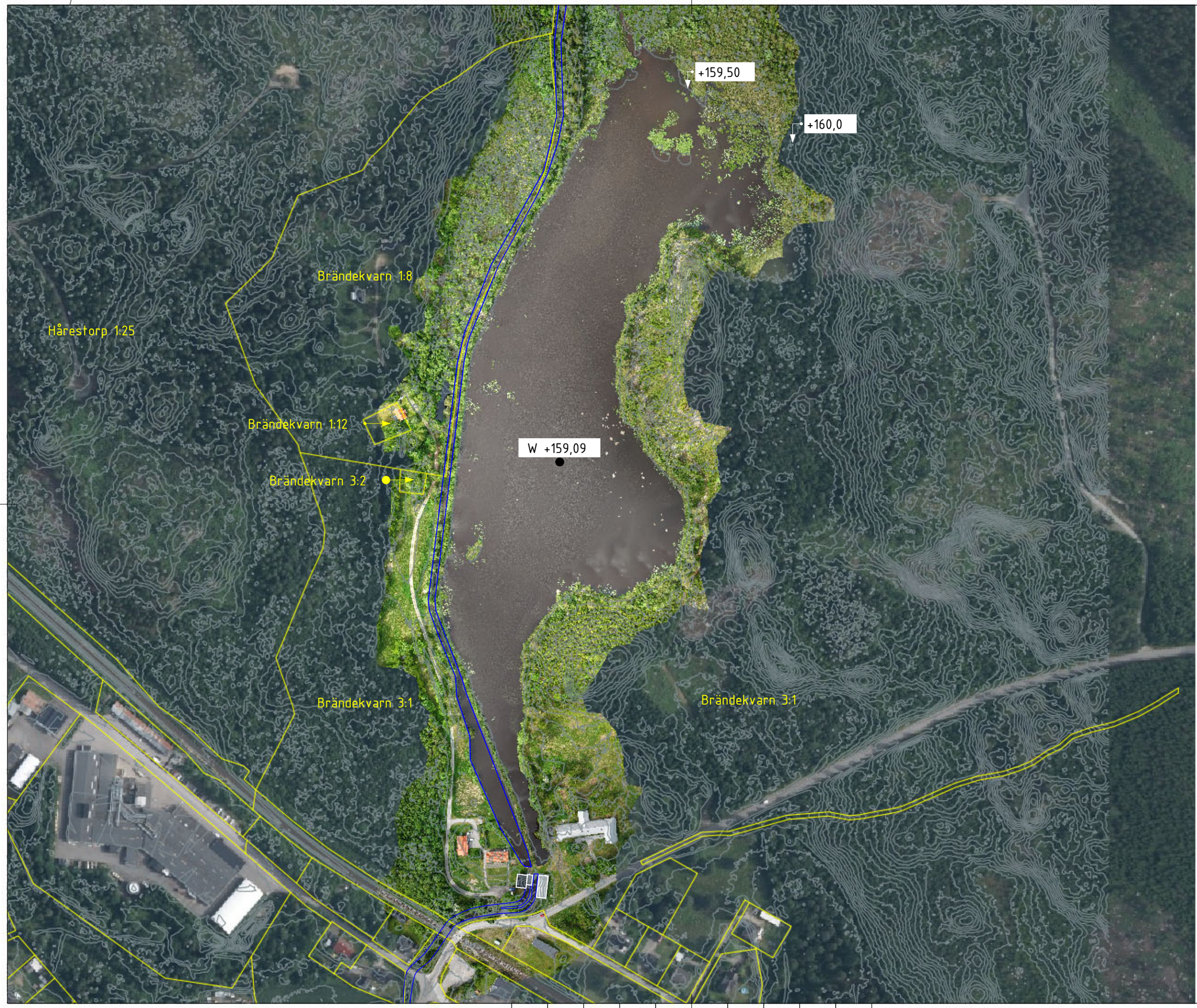
Riksantikvarieämbetet. (den 15 10 2026). *Fornsök*. Hämtat från https://app.raa.se/open/fornsok/

SMHI. (den 23 10 2026). *S-hype subid 1576*. Hämtat från vattenwebb.smhi.se: https://vattenwebb.smhi.se/station/#

Stark, L. (1784, 31 augusti). Skattläggningsprotokoll för Brände kvarn [Historisk handling, tillgänglig i avskrift/tolkning].

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). 2026. Svenskt ElfiskeRegiSter (SERS). Institutionen för akvatiska resurser, Drottningholm. Databas. Utdrag 2026-10-27.

VISS. (den 14 10 2026). *HJORTSBERGAÅN: Bäck från Sjöatorpasjön - vid Bengtsboda, WA34068005* . Hämtat från https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA34068005

FÖRKLARINGAR

W Vattenyta

Fastighetsgräns

Vatten

Höjdkurvor med ekvidistans 0,5 m

Rev	Ant	Ändringen avser	Datum	NN

Koordinatsystem	Höjdsystem
SWEREF 99 TM	RH2000

Status: SAMRÅDSHANDLING

Brändekvarn, Mörrumsån

Håkan och Sara Gustafsson

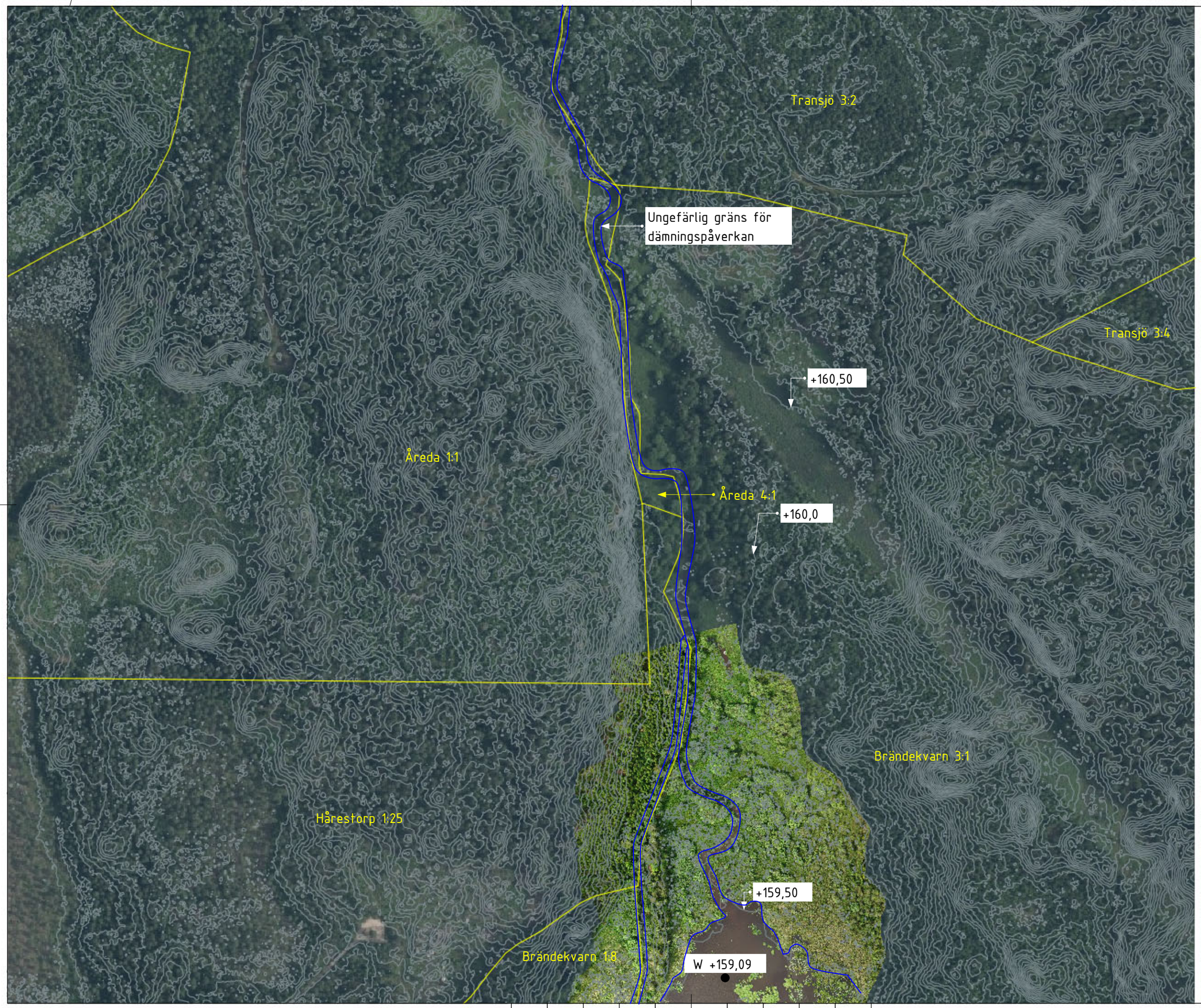
FVT
Göran Olsgatan 1, 211 20 Malmö. Tel. 046 – 20 17 00

Uppdragsnamn	Ritad av	Granskad av
Brändekvarn	E. Dooley	V. Hebrand

Datum	Uppdragsansvarig
2026-10-23	V. Hebrand

Nuvarande förhållanden
Översikt, söder

Skala	Ritningsnummer	Bet
1:3000	VB-10.1-001	

FÖRKLARINGAR

W Vattenyta

Fastighetsgräns

Vatten

Höjdkurvor med ekvidistans 0,5 m

Rev	Ant	Ändringen avser	Datum	NN

Koordinatsystem	Höjdsystem
SWEREF 99 TM	RH2000

Status: SAMRÅDSHANDLING

Brändekvarn, Mörrumsån

Håkan och Sara Gustafsson

FVT
Göran Olsgatan 1, 211 20 Malmö. Tel. 046 – 20 17 00

Uppdragsnamn	Ritad av	Granskad av
Brändekvarn	E. Dooley	V. Hebrand

Datum	Uppdragsansvarig
2026-10-23	V. Hebrand

Nuvarande förhållanden
Översikt, norr

Skala	Ritningsnummer	Bet
1:3000	VB-10.1-002	

FÖRKLARINGAR

W Vattenyta

Fastighetsgräns

Vatten

Rev	Ant	Ändringen avser	Datum	NN

Koordinatsystem	Höjdsystem
SWEREF 99 TM	RH2000

Status: SAMRÅDSHANDLING

Brändekvarn, Mörrumsån

Håkan och Sara Gustafsson

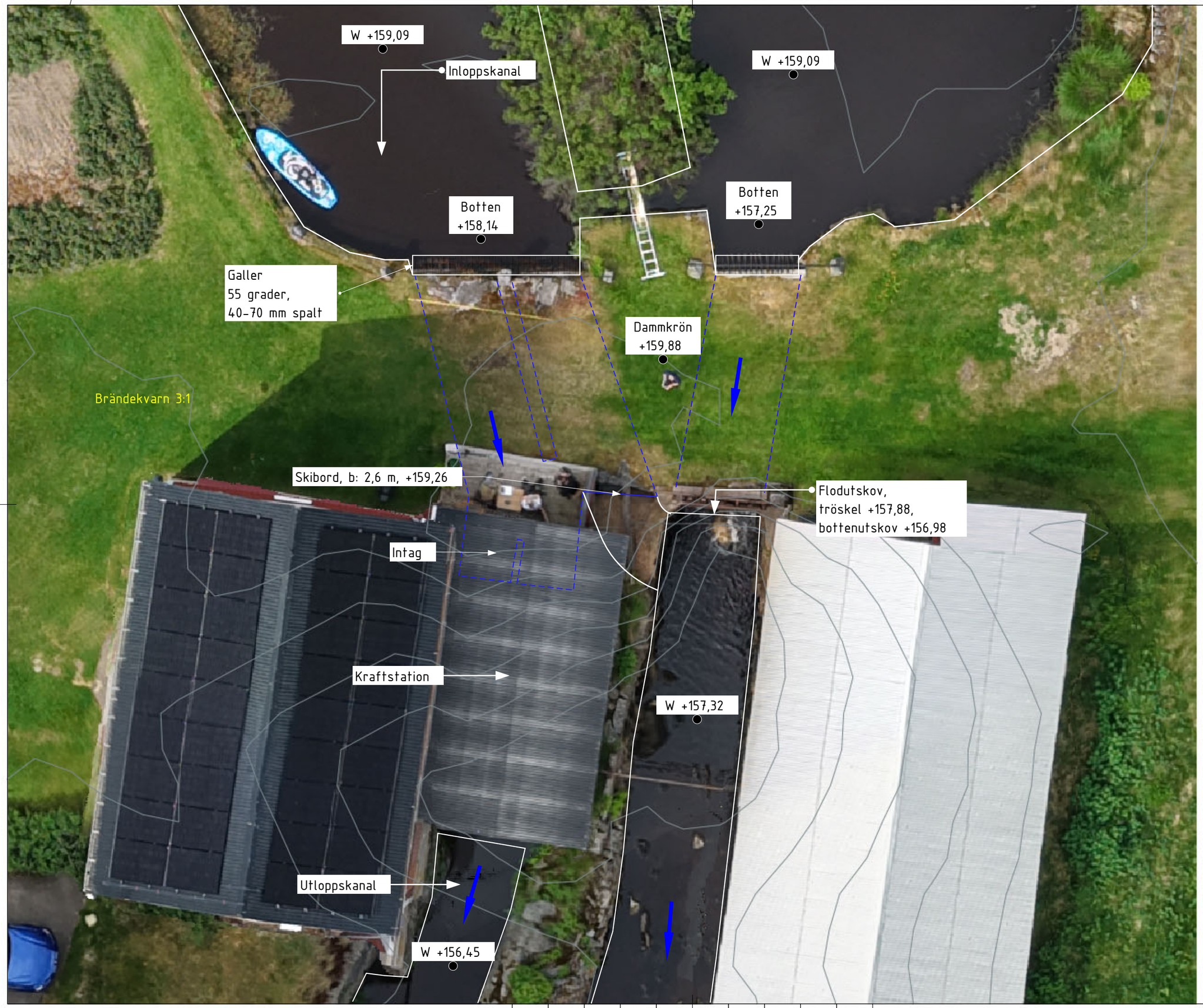
FVT
Göran Olsgatan 1, 211 20 Malmö. Tel. 046 – 20 17 00

Uppdragsnamn	Ritad av	Granskad av
Brändekvarn	E. Dooley	V. Hebrand

Datum	Uppdragsansvarig
2026-10-23	V. Hebrand

Nuvarande förhållanden
Planvy damm och vattenvägar

Skala	Ritningsnummer	Bet
1:250	VB-10.1-003	

FÖRKLARINGAR

W Vattenyta

Fastighetsgräns

Vatten

Rev	Ant	Ändringen avser	Datum	NN

Koordinatsystem	Höjdsystem
SWEREF 99 TM	RH2000

Status: SAMRÅDSHANDLING

Brändekvarn, Mörrumsån

Håkan och Sara Gustafsson

FVT
Göran Olsgatan 1, 211 20 Malmö. Tel. 046 - 20 17 00

Uppdragsnamn	Ritad av	Granskad av
Brändekvarn	E. Dooley	V. Hebrand

Datum	Uppdragsansvarig
2026-10-23	V. Hebrand

Nuvarande förhållanden
Planvy dammanläggning

Skala	Ritningsnummer	Bet
1:100	VB-10.1-004	

Rev	Ant	Ändringen avser	Datum	NN

Koordinatsystem	Höjdsystem
SWEREF 99 TM	RH2000

Status
SAMRÅDSHANDLING

Brändekvarn, Mörrumsån

Håkan och Sara Gustafsson

FVT
Göran Olsgatan 1, 211 20 Malmö. Tel. 046 – 20 17 00

Uppdragsnamn	Ritad av	Granskad av
Brändekvarn	E. Dooley	V. Hebrand

Datum	Uppdragsansvarig
2026-10-23	V. Hebrand

Nuvarande förhållanden
Flodutskov

Skala	Ritningsnummer	Bet
–	VB-10.1-005	